

27/15.01.02/2026

Mikkelin kaupunki
Kaupunkikehitys
PL33, 50101 Mikkelä
kirjaamo@mikkeli.fi

Lausuntopyyntö 11.2.2026, asiattunnus MliDno-2026-416 (10 02 03).

Lausunto Ristiinan Pappilanrannan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Mikkelin kaupunki pyytää lausuntoa Ristiinan Pappilanrannan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Pappilanrannan kaavamuutos sijaitsee Mikkelin Ristiinassa, Pökkäänlahden ranta-alueella Ristiinan kirkon, vanhan pappilan ympäristöstä etelään. Alue kattaa pappilan ja entisen kansakoulun pihapiirit, rantavyöhykkeen lähivirkistys- ja muinaismuistoalueen sekä niiden eteläpuolisen asuinkorttelin. Idässä keskeisiä ovat Puistopolku–Linnaniementie/Linnantie–Brahentie, lännessä rajana on Pökkäänlahden rantaviiva.

Kaavamuutoksen tavoitteena on kehittää Ristiinan ranta-aluetta pientaloasumisen edellytyksiä vahvistaen sekä päivittää voimassa olevan asemakaavan rakennusoikeudet vastaamaan nykytarpeita. Kaavalla suojellaan alueen arvot rakennukset, vanha pappilarakennus, vanha kansakoulurakennus, Gränna-talo, Savutupa ja Tarkk'ampujan aitta. OASin mukaan turvataan myös vanhan pappilan pihapiirin säilyminen asianmukaisella suojelumerkinnällä. Kaava turvaa lisäksi alueen muinaisjäännökset, kuten Brahenlinnan rauniot ja Alahautausmaan, ja varmistaa Ristiinan kesäteatterin toimintojen jatkumisen nykyisellään.

Luontoarvoista kaavassa osoitetaan oma suojelumerkintä suunnittelalueen pohjoisosassa havaitulle viitasammakon elinympäristölle. Katuverkkoa ja maankäyttöä tarkennetaan päivittämällä katualueiden rajaukset vastaamaan maastossa toteutunutta tilannetta, mitoittamalla tarvittavat ajoneuvojen kääntöalueet sekä tarkistamalla kiinteistörajat. Viheralueiden kokonaismäärä säilyy pääosin ennallaan, poikkeuksena vanhan kansakoulun länsipuolelle muodostettava uusi asuintontti.

Yhdyskuntatekniikan osalta tavoitteena on suunnitella uuden vesijohdon linjaus tulevia lohkottavia kiinteistöjä varten ja laatia tarvittaessa maankäyttösopimuksia maanomistajien ja kaupungin kesken.

Maakuntakaava

Ristiinan kirkonkylä on perinteinen, historiallisen arvokas kyläympäristö, jonka rakennuskanta ja maisema kuvastavat alueen pitkää asutushistoriaa ja kirkollista sekä hallinnollista merkitystä. Alueella on useita suojeltuja kohteita, jotka edustavat eri aikakausia ja käyttötarkoituksia.

Maakuntakaavassa suunnittelualue sijaitsee kulttuuriympäristön ja/ tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävällä alueella Ristiinan kirkonkylä maV 15.551. Alueella sijaitsevat kohteet: Brahenlinnan emäntäkoulun vanha päärakennus SR 15.620, Ristiinan kirkko ja kellotapuli SR 15.621, Ristiinan pappila maV 15.630, Brahenlinnan rauniot maV 15.631, Ristiinan kunnantalo maV 15.632, Ristiinan entinen kansakoulu maV 15.633, Krankin talo maV 15.634, Entinen apteekki maV 15.635. Muinaisjäännökset: Puistopolku, Rajatie 3, Vanha Brahelinna. Rajaukseen kuuluu myös Kirkonkylän vierasvenesatama lsv 15.210.

Kehittämisperiaatekartan merkinnöistä suunnittelualueeseen kohdistuu lähinnä keskusten elinvoiman ja vetovoiman sekä maakunnan sisäisen saavutettavuuden kehittämisen periaatteet. Merkinnöillä osoitetaan maakunnan keskusten elinvoimaan ja vetovoimaan sekä maakunnan sisäiseen saavutettavuuteen liittyviä kehittämisperiaatteita. Merkinnät on esitetty maakuntakaavan yhteydessä olevalla kehittämisperiaatekartalla.

Kehittämissuositus: Keskusverkon kehittämisessä on kiinnitettävä erityistä huomiota keskuksen rooliin ja profiloitumiseen sekä kilpailukyvyyn ja vetovoimaisuuden kehittämispotentiaaliin osana palvelu- ja yhdyskuntarakennetta.

Isojen paikalliskeskusten kehittämisessä on kiinnitettävä erityistä huomiota niiden

- rooliin maakunnan palvelu- ja elinkeinorakenteen täydentäjänä
- imagoon, profiloitumiseen ja erikoistuvaan elinkeinorakenteeseen
- asumisen ja vapaa-ajan asumisen lomittumiseen
- toimiviin liikennepalveluihin maakunnan saavutettavuuden solmuihin sekä
- kiinteään laajakaistaverkon kehittämiseen.

Keskusverkon kehittämiskeinoina käytetään maankäytön suunnittelun ohella aluekehitys ja maankäyttöpoliittisia toimenpiteitä, joilla tapauskohtaisesti parannetaan alueiden sosiaalista, taloudellista ja/tai lähiympäristön tilaa. Keskusverkon kehittämisessä suositellaan käytettäväksi kunkin keskuksen rooliin soveltuvia suunnittelutyökaluja maapolitiikan, rakentamisen ja erilaisten kehittämistoimenpiteiden tueksi. Maankäytön suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota kunkin keskuksen rooliin soveltuvien suunnitteluvälineiden käyttöön, niiden ajantasaisuuden arviointiin, kuntien maankäyttöpoliittikkaan ja kykyyn palvella erilaisia maankäyttö- ja investointitarpeita sekä muihin alueen oloista johtuviin erityisiin tarpeisiin.

Lisäksi yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää elinympäristöjen toimivuutta, viihtyisyyttä ja taloudellisuutta hyödyntämällä ja eheyttämällä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee pyrkiä vähentämään liikennetarvetta, parantamaan liikenneturvallisuutta sekä edistämään joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytyksiä.

OAS:n mukaan kaavamuutoksen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset arvioidaan AKL 9 § ja MRA 1 § huomioiden. Arviointi tehdään koko kaavaprosessin ajan riittäviin lähtötietoihin perustuen ja esitetään kaavaselostuksessa. OAS painottaa, että keskeiset vaikutukset kohdistuvat yhdyskuntatekniseen infraan, luontoympäristöön ja kulttuurimaisemaan. Lähtötietoina hyödynnetään mm. Faunatica 2022 -luontoselvitystä, Ramboll 2023 -hulevesiselvityksiä ja kulttuurimaisemaselvitystä (Ahola 2023). Kaavaa varten laadittavat selvitykset tarkentuvat työn edetessä.

Maakuntaliiton virasto on tutustunut kaava-asiakirjaan ja maakuntaliiton näkemyksen mukaan se kattaa lakisääteiset kohdat, osallistuminen ja vuorovaikutus, osallisten

määrittely, vaikutusten arvioinnin, nähtävillä olot, viranomaisyhteistyö, tiedottaminen ja aikataulu ovat asianmukaisesti kuvattuina Pappilanrannan osallistumis- ja arviointisuunnitelamassa.

Maakuntaliitto kuitenkin toteaa, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa voisi täydentää suunnittelualueeseen kohdistuvilla maakuntakaavan kehittämisperiaatemerkinnoillä. Lisäksi suunnittelualueen nykyistä kaavatilannetta olisi hyvä tarkistaa maakuntakaavan osalta siten, että siinä todetaan alueen sijoittuvan kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävälle alueelle (maV).

Etelä-Savon maakuntaliitto

Heini Utunen
maakuntajohtaja

Päivi Rahikainen
aluesuunnitteluasiantuntija

Jakelu

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti maakuntaliiton asianhallintajärjestelmässä.